

**До 100-річчя
утворення
Західно-
Української
Народної
Республіки**

ЗУНР

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

1918 - 1923

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

ТОМ

I

А - Ж

Рекомендовано до друку Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 27 лютого 2018 р. (протокол № 2)

Організатор проекту:

Факультет історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Пропоноване енциклопедичне видання вперше в українській та зарубіжній історичній науці презентує читачеві комплексне дослідження одного з найяскравіших феноменів вітчизняної історії – доби Західно-Української Народної Республіки. Енциклопедія є результатом тривалих наукових студій і сучасного творчого осмислення фундаментальних процесів українського державотворення і соборності на початку ХХ століття, узагальнення здобутків вітчизняної та зарубіжної історіографії у вивченні даної проблеми за роки незалежності України. На великому і якісно новому джерельному матеріалі з вітчизняних та іноземних архівосховищ і наукових бібліотек, ураховуючи сучасні методологічні підходи й останні досягнення соціогуманітарних наук, автори видання – науковці з Івано-Франківська, Києва, Львова, Рівного, Тернополя, Чернівців – розглядають передумови революційного чину в Галичині, внутрішню і зовнішню політику ЗУНР, її збройну боротьбу і міжнародне становище, національні, соціально-економічні, культурні, етноконфесійні процеси в краї, партійно-політичну систему, правову і законотворчу діяльність творців ЗУНР. Велику увагу приділено повсякденному життю й побутові населення західноукраїнського регіону у 1918–1923 рр., просопографічним аспектам історії ЗУНР, питанням історичної персоналістики і біографістики, історіографії та джерелознавства ЗУНР, відомим і маловідомим історичним постатям борців за українську державність, незалежність і соборність, висвітленню різноманітних тем і сюжетів Енциклопедії за допомогою унікальних фотодокументів та оригінального, аутентичного ілюстрованого матеріалу.

Енциклопедичне видання пропонуємо увазі викладачів вищої і середньої школи, учнів, студентів, аспірантів, докторантів, усіх, хто цікавиться історією України ХХ століття.

Рецензенти:

Володимир Баран – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри нової та новітньої історії України Східноукраїнського національного університету

Геннадій Боряк – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту історії України НАН України

Ярослав Калакура – доктор історичних наук, професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Костянтин Кондратюк – доктор історичних наук, професор кафедри новітньої історії України імені Михайла Грушевського Львівського національного університету імені Івана Франка

Юрій Терещенко – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України і туризмознавства Київського національного лінгвістичного університету

ВІТИК**Семен Гнатович**

(21.02.1876–10.10.1937) – громад.-політ. і профспілковий діяч на Дрогобищині, чл. УСДП. Н. у с. Верхні Гаї (нині Дрогобиц. р-ну Львів. обл.) у сім'ї робітника-залізничника. Здобув освіту в Перемишл. г-зії та Львів. ун-ті. 1892 познайомився з І. Франком, був секретарем РУРП, належав до її “молодого” крила. Один із засновників (1899) і лідерів УСДП. Користувався авторитетом у міжнар. соціаліст. русі, виступав від імені УСДП на заг.-парт. з'їздах австр. соціал-демократії у Відні (1901, 1903 і 1905), представляв укр. соціал-демократів у складі австр. делегації на Штутгартському (1907) конгресі II Інтернаціоналу. Посол до австр. рейхсрату двох скликань (1907–11, 1911–18), входив до кер-ва інтернац. соціал-демократ. парламент. клубу, що складався з австрійців, чехів, поляків та ін. У гострій внутріпарт. б-бі в УСДП стояв на інтернаціоналістських позиціях, обстоював потребу тісної співпраці з польс. соціал-демократами.

Як парламентський посол увійшов до УНРади ЗУНР. З 11.1918 очолював Дрогобицьку повітову раду, держ. нафтовий комісаріат. 4.01.1919 у Станиславові обраний членом Виділу УНРади, одним з 4-х заступників Є. Петрушевича. Голова Трудового конгресу в Києві. Після проголошення злуки УНР і ЗУНР підтримував діяльність соціаліст. урядів Директорії УНР. 4.07.1919 очолив Мін-во в справах ЗОУНР або Мін-во галиц. справ при уряді УНР у Кам'янці-Подільському.

У кін. 1919 емігрував до Відня, де підкреслював безперспективність політ. діяльності в еміграції Є. Петрушевича й С. Петлюри. Зайняв радянофільські позиції, видавав час. “Нова громада” (1923–25). 1925 виїхав до УСРР (до Харкова), став членом КП(б)У, редактором ж. “Червоний клич”. Активно співпрацював у парт. виданнях “Большовик України”, “Вісті ВУЦВК” та ін., пропагуючи в них націонал-комуністичні погляди.

У 03.1933 ув'язнений, засуджений на 10 р. ВТТ. Після перегляду справи

1937 репресований. Посмертно реабілітований 1958.

Літ.: Жерноклеєв О., Райківський І. Вітик Семен // Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. К., 2012. С. 111–112; *Їх же.* Лідери західноукраїнської соціал-демократії. Політичні біографії. К., 2004. С. 97–118; *Їх же.* Семен Вітик // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. ЗУНР: історія і традиції. Вип. 6. Львів, 2000. С. 184–188; *Райківський І.* Галицька соціал-демократія в Українській революції 1917–1920 років // Галичина. Ч. 2. Івано-Франківськ, 1998. С. 42–55; *Рубльов О. С.* Вітик Семен Гнатович // ЕСУ. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Vityk_S.

**Олег Жерноклеєв,
Ігор Райківський**

**ВІТІВСЬКИЙ
Дмитро**

(08.11.1887–04.08.1919) – військ. і держ. діяч ЗУНР, поет. Н. у с. Медуха (нині Галиц. р-ну Івано-Франк. обл.). Здобув освіту в Станиславів. польс. г-зії, правн. ф-ті Львів. ун-ту. Чл. РУРП. Організатор мережі “Січей”, читальень “Просвіти”. За участь у б-бі за укр. ун-т,

**ВІТИК
Семен Гнатович**